

Protest in Brabant: actueel verleden

Van de acties in coronatijd en tegen de oorlog in Oekraïne tot de boerenprotesten, Black Lives Matter en #MeToo. Wereldwijd is er sprake van een flinke opleving van protest- en oppositiebewegingen. Hierbij wordt regelmatig een parallel getrokken met de periode van circa 1968 tot 1982, ook wel 'de lange jaren zeventig' genoemd. Om inzicht te krijgen in het actieverleden van Brabant (en begrip van de hedendaagse actiecultuur) heeft het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) 'Protest in Brabant' ontwikkeld: www.bhic.nl/protest.

Deze nieuwe themawebsite over het actieverleden in Brabant schenkt aandacht aan de kraakbeweging, vredesbeweging en vrouwenbeweging. Via de homepage ga je naar de beweging van je keuze en van daaruit naar een kaart die je allerlei acties en actiegroepen (van krakers, feministen, antimilitaristen) laat zien. De themawebsite zal de komende tijd groeien en aanvullingen zijn van harte welkom.

Meerstemmigheid

Zo vind je prachtig materiaal van Gertjan van Beijnum die in 1978 met zo'n honderd andere krakers het oude ziekenhuis Sint Joan de Deo aan de Papenhulst in Den Bosch kraakte.

Lees ook de vele andere persoonlijke verhalen van mensen die zelf op de barricade hebben gestaan. Bijvoorbeeld van de oprichters van Radio Vrij Den Bosch dat in de lucht ging om snel krakers en mede-actievoerders te kunnen informeren en mobiliseren. Of neem het verhaal over de acties van de Kabouter Kommune in 1970 in Breda. Oudere generaties Bredanaren zullen zich die acties misschien nog herinneren. Ken jij de beweegredenen van een totaalweigeraar, een individuele, radicale actievorm waarbij je militaire dienst én elke vervangende burgerdienst weigerde? "Er stond een gevangenisstraf op van achttien maanden. Dit was niet iets wat je zomaar even doet", vertelt een oud-actievoerder. Verder ook een mooi verhaal van Miek van Dongen en El Versantvoort, twee oud-actievoerders in Gemert, Uden en Den Bosch, die als studenten in Den Bosch in de kraakbeweging betrokken raakten en volop muurkranten hebben geplakt. Je vindt op de site trouwens ook alle jaargangen van 'Kleintje Muurkrant'. En verder de royale collectie van De Tilburgse Muurkrant (1978-1995) van het Regionaal Archief Tilburg (RAT). Hun verhalen over onder meer de vrouwenstaking in Tilburg en de kraakactie Groeseind in Tilburg geven een mooi beeld van wat er in die tijd allemaal speelde. Vergeet ook niet te 'bladeren' door de schitterende 'Aksiefoto's' van Erik van Zwam die je een indruk geven van het actieverleden van Den Bosch.

In collecties van archiefdiensten zoals het BHIC worden protestbewegingen slechts vanuit het perspectief van de overheid belicht. Het BHIC voegt daar nu het geluid en de documenten van actievoerders zelf aan toe, zodat onze geschiedenis vanuit meerdere hoeken kan worden beleefd en onderzocht.

Krakers, pacifisten en milieuactivisten

Overall in Brabant waren tussen 1960 en 1990 actiegroepen actief. In grote steden lieten krakers van zich horen. In Den Bosch, waar in 1978 de kraaklente begon, werden veel (vooral voormalige rooms-katholieke) gebouwen bezet.

In die tijd waren er in Brabant ook volop vredesbewegingen actief. Het aantal activiteiten dat in deze provincie georganiseerd werd tegen de neutronenbom, kruisraketten en militarisering, was talrijk. Allerlei mensen, met diverse achtergronden, groepeerden zich, om actie te voeren. Zo telde Brabant werkgroepen "Stop de neutronenbom-Stop de kernwapenwedloop", antimilitaristische groepen en vredesberaden, "Vrouwen voor Vrede", en anti-kernenergiegroepen. Pacifisten en milieuactivisten voerden actie bij de militaire vliegbases in de provincie: Volkel, De Peel, Gilze-Rijen, Eindhoven en Woensdrecht.

Veel Brabanders zullen zich de protestbewegingen en acties in deze jaren van maatschappelijke onrust en vernieuwing herinneren en hun ervaringen hopelijk met ons willen delen. Ook zijn wij op zoek naar foto's, affiches en ander materiaal uit deze periode. Samen kunnen we er voor zorgen dat dit belangrijke stukje geschiedenis over de jaren 60 tot en met 90 van de vorige eeuw niet verloren gaat.

[Hier ga je naar de website: www.bhic.nl/protest](http://www.bhic.nl/protest)

's-Hertogenbosch, 18 juni 2022